

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A5-0448/2003

2. joulukuuta 2003

MIETINTÖ

direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa
(KOM(2003) 458 – 2003/2168(INI))

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta

Esittelijä: Anne-Karin Glase

PR_INI

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	5
PERUSTELUT	8

ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 25. heinäkuuta 2003 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille tiedonantonsa direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa (KOM(2003) 458), joka toimitettiin tiedoksi työllisyys- ja sosiaalivaliokunnalle sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnalle.

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 4. syyskuuta 2003, että työllisyys- ja sosiaalivaliokunnalle oli annettu lupa laatia työjärjestyksen 163 artiklan mukaisesti valiokunta-aloitteinen mietintö direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa ja että oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnalta ja naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnalta oli pyydetty lausuntoa.

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta oli nimittänyt kokouksessaan 11. kesäkuuta 2003 esittelijäksi Anne-Karin Glasen.

Valiokunta käsitteli mietintöluonnosta kokouksissaan 3.–4. marraskuuta ja 26.–27. marraskuuta 2003.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi päätöslauselmaesityksen äänin 33 puolesta, 0 vastaan ja 5 tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Theodorus J.J. Bouwman (puheenjohtaja), Marie-Hélène Gillig (varapuheenjohtaja), Marie-Thérèse Hermange (varapuheenjohtaja), Anne-Karin Glase (esittelijä), Jan Andersson, Elspeth Attwooll, Regina Bastos, Johanna L.A. Boogerd-Quaak (Anne André-Léonardin puolesta), André Brie (Arlette Laguillerin puolesta), Hans Udo Bullmann (Enrico Bosellin puolesta), Philip Bushill-Matthews, Chantal Cauquil, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Fiorella Ghilardotti (Alejandro Cercasin puolesta), Robert Goebbels (Elisa Maria Damiãoon puolesta), Roger Helmer, Richard Howitt (Karin Jönsin puolesta), Stephen Hughes, Anne Elisabet Jensen (Marco Formentinin puolesta), Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Jean Lambert, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Mario Mantovani, Claude Moraes, Bartho Pronk, Lennart Sacrédeus, Elisabeth Schroedter (Jillian Evansin puolesta), Peter William Skinner (Anna Karamanoun puolesta), Miet Smet, Helle Thorning-Schmidt, Ieke van den Burg, Anne E.M. Van Lancker, Barbara Weiler ja Sabine Zissener (Luigi Cocilovon puolesta).

Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta päätti 24. syyskuuta 2003 olla antamatta lausuntoa, ja oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta päätti 1. lokakuuta 2003 olla antamatta lausuntoa.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 2. joulukuuta 2003.

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa (KOM(2003) 458 – 2003/2168(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa (KOM(2003) 458),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 163 artiklan,
  - ottaa huomioon työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan mietinnön (A5-0448/2003),
- A. ottaa huomioon, että vapaus tarjota palveluja sisämarkkinoilla mahdollistaa uudenlaisen työntekijöiden liikkuvuuden, joka poikkeaa täysin siirtotyöläisten liikkuvuudesta, sillä se koskee ainoastaan tilapäistä työtä toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka lainsäädäntöä sovelletaan työsuhteeseen,
- B. katsoo, että on otettava huomioon direktiivin soveltamiseen liittyvät kolme tilannetta eli työntekijän lähettäminen työkomennukselle lähettävän yrityksen ja palvelujen vastaanottajan välillä tehdyn sopimuksen nojalla, työntekijän lähettäminen työkomennukselle yritysryhmään kuuluvaan toimipaikkaan tai yritykseen sekä työvoimanvuokrausalan yrityksen työntekijöiden lähettäminen käyttäjäyritykseen, joka toimii toisessa jäsenvaltiossa kuin työvoimanvuokrausalan yritys,
- C. ottaa huomioon, että palvelujen vapaa liikkuvuus helpottuu, mikäli jäsenvaltiot sopivat säännöistä, jotka muodostavat yhtenäisen ytimen toiseen jäsenvaltioon lähetettävien työntekijöiden vähimmäissuojalle, sillä tähänastiset kokemukset ovat osoittaneet, että sitä olisi ehdottomasti parannettava,
- D. ottaa huomioon, että kyseisillä aloilla työntekijöiden työolot ovat usein erityisen vaaralliset,
- E. ottaa huomioon, että palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annettu direktiivi 96/71/EY sisältää tällaiset vähimmäissuojaa koskevat säännöt, joiden tavoitteena on lisätä oikeusvarmuutta ja tarjota mahdollisuudet kartoittaa niihin työntekijöihin sovellettavia työehtoja, jotka harjoittavat tilapäisesti ammattiaan toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka lainsäädäntöä sovelletaan työsuhteeseen,
- F. ottaa huomioon, että Euroopan unionin direktiivin ja kansallisten täytäntöönpanotoimien välillä on yhtymäkohtia,
- G. ottaa huomioon, että direktiivin 96/71/EY hyväksymistä koskevat neuvottelut kestivät yli viisi vuotta (komission ensimmäinen ehdotus annettiin 28. kesäkuuta 1991 ja direktiivi hyväksyttiin lopulta 16. joulukuuta 1996),

- H. ottaa huomioon, että direktiivin täytäntöönpanon määräaika umpeutui vasta 16. joulukuuta 1999,
- I. ottaa huomioon, että direktiivi 96/71/EY ei käsittele sosiaaliturvaa,
- J. ottaa huomioon, että komissio teki 27. maaliskuuta 2002 päätöksen työmarkkinasuhteista vastaavien pääjohtajien ryhmästä, joka on jo perustanut asiantuntijoiden työryhmän keskustelemaan ongelmista, jotka liittyvät direktiivin täytäntöönpanoon ja soveltamiseen,
- K. ottaa huomioon, että tämän asiantuntijaryhmän, joka koostuu 15 nykyisen jäsenvaltion, 10 tulevan jäsenvaltion ja 3 ehdokasvaltion edustajista, ensimmäinen kokous on tarkoitus pitää lokakuun 2003 loppupuolella,
- L. ottaa huomioon, että tähänastiset kokemukset ovat osoittaneet, että keskeisten työnormien toteuttaminen palvelujen vapaan liikkuvuuden alalla sekä sosiaalisen polkumyynnin estäminen, joihin direktiivillä pyritään, jäävät erityisesti rakennusteollisuuden ja kiinteistöpalvelujen alalla käytännössä usein toteutumatta,
1. uskoo, että direktiivi on tulevaisuudessakin tarpeellinen, jotta taataan tilapäisesti työhön toiseen maahan lähetetyille työntekijöille ja asianomaisille yrityksille oikeusvarmuus;
  2. katsoo, että lainsäädännön tehokkuuden arvioimiseksi on erityisen tärkeää, että direktiiviä ei vain saateta asianmukaisesti osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä vaan että sitä myös sovelletaan työpaikoilla ja sen täytäntöönpanoa valvotaan, ja että asian merkitys kasvaa Euroopan unionin laajentuessa; pyytää komissiota teettämään asiasta perusteellisen lisätutkimuksen yhteistyössä niiden alojen työmarkkinaosapuolten kanssa, joihin asia eniten vaikuttaa;
  3. katsoo, että joitakin direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia voitaisiin ratkaista myös parantamalla jäsenvaltioiden elinten (hallinto- ja tarkastuselinten sekä työmarkkinaosapuolten) välistä tiedonkulkua sekä operatiivista ja hallinnollista yhteistyötä; pyytää komissiota tekemään konkreettisia ehdotuksia kyseisen yhteistyön vahvistamiseksi etenkin väärinkäytösten ja pimeän työn torjumiseksi;
  4. kehottaa komissiota keräämään parempia ja konkreettisempia tietoja kansallisten täytäntöönpanotoimien vaikutuksista;
  5. kehottaa komissiota pohtimaan Euroopan unionin direktiivin sallimista useista eri vaihtoehdoista johtuvia ongelmia, joita ovat esimerkiksi
    - a) epäreilu kilpailu
    - b) sosiaalisen suojelun erot
    - c) työntekijöiden aseman selkeä määrittely;
  6. kehottaa komissiota selvittämään, millä rakentavilla lainsäädännöllisillä ratkaisuilla voitaisiin ehkäistä ja poistaa työntekijöiden toiseen jäsenvaltioon lähettämisen väärinkäytöstä johtuva epäreilu kilpailu ja sosiaalinen polkumyynti; katsoo, että tämän lisäksi on selvitettävä, olisiko eurooppalaisilla lainsäädäntöpuiteilla tai muilla sääntelymuodoilla mahdollista säätää alihankkijoiden vahingonkorvausvastuusta;

7. kehottaa komissiota tukemaan asiantuntijaryhmän työskentelyä ja toivoo, että työhön otetaan mukaan Euroopan parlamentti, jäsenvaltioiden hallitukset ja parlamentit ja työmarkkinaosapuolet sekä yhteisön tasolla että kansallisella tasolla samoin kuin eri ammattialojen välisesti ja aloittain; kehottaa ilmoittamaan Euroopan parlamentille (tai asiasta vastaavalle valiokunnalle) säännöllisesti työn edistymisestä;
8. pyytää, että tehdään seikkaperäinen arviointi sekä kansallisen että yhteisön oikeuskäytännön perusteella direktiivin täytäntöönpanosta ja etenkin direktiivin tiettyjen käsitteiden ja määritelmien soveltamisesta käytäntöön (esimerkkinä vähimmäispalkat mukaan lukien ylityökorvaukset, palkallisen vuosiloman vähimmäiskesto sekä työ- ja lepoajat ja työkomennuksella olevat työntekijät) ja tarkastellaan direktiivin täytäntöönpanoa yleisesti sovellettaviksi julistettujen työehtosopimusten kautta sekä tämän vaikutusta eri jäsenvaltioiden yritysten ja työntekijöiden väliseen kilpailuun; pyytää, että tarkasteltaisiin myös alihankinnan ongelmiin liittyvien ratkaisujen vaikutuksia eri jäsenvaltioissa, kuten toissijaisen vastuun järjestelmää;
9. kehottaa komissiota tekemään perusteellisempaa tutkimusta tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa ja laatimaan ehdotuksia nykyisen direktiivin yksinkertaistamiseksi ja parantamiseksi, jotta sen täytäntöönpano ja soveltaminen käytännössä paranisivat ja direktiivin tavoitteet saavutettaisiin paremmin (direktiivillä pyritään takaamaan reilu kilpailu ja kunnioittamaan samalla työntekijöiden oikeuksia niin 15:n kuin 25 jäsenvaltion Euroopan unionissa);
10. kehottaa komissiota tarkastelemaan, missä määrin sen osastot voisivat helpottaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten työtä parantamalla tiedonsaantia, erityisesti www-sivustojen ja linkkien avulla, asiantuntijaryhmän suositusten mukaisesti;
11. kehottaa komissiota ottamaan huomioon laajentumiseen liittyvät vaikutukset Euroopan unionin 15 jäsenvaltiossa sekä liittyvissä valtioissa;
12. kehottaa komissiota ottamaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot sekä sisällyttämään analyysiin asianomaisten kansallisten tuomioistuinten tuomiot;
13. kehottaa komissiota toimittamaan neuvostolle ja parlamentille toisen kertomuksen direktiivin täytäntöönpanosta heti, kun asiantuntijaryhmältä, työmarkkinaosapuolilta ja komissiolta on saatu konkreettisia tuloksia ja on toteutettu toimenpiteitä hallinnollisen yhteistyön parantamiseksi, mutta viimeistään tämän päätöslauselman hyväksymistä seuraavan vuoden loppuun mennessä;
14. kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan siirtolaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä sekä ulkomaalaisten työntekijöiden yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhtäläisen kohtelun edistämistä koskevan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen (C143), jotta kaikille siirtotyöläisille voitaisiin taata perusihmisoikeudet;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja jäsenvaltioiden parlamenteille.

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti hyväksyi yhteisen kannan direktiivistä 96/71/EY ilman tarkistuksia toisessa käsittelyssä 1996, ja direktiivi 96/71/EY annettiin 16. joulukuuta 1996. Sen tarkoituksena on poistaa esteitä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat haitata palveluiden vapaata tarjoamista, koska tämä lisää oikeusvarmuutta ja tarjoaa mahdollisuuden kartoittaa niihin työntekijöihin sovellettavia työehtoja, jotka harjoittavat tilapäisesti ammattiaan toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka lainsäädäntöä sovelletaan työsuhteeseen.

Komissio on käsiteltävänä olevassa tiedonannossaan direktiivin 96/71/EY 8 artiklan mukaisesti laatinut yhteenvedon direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta nykyisissä viidessätoista jäsenvaltiossa määritelläkseen komission kannan siihen, onko direktiivin tarkistaminen tarpeellista.

Tiedonannon mukaan direktiivin täytäntöönpano jäsenvaltioissa on yleisesti ottaen ollut tyydyttävää (Irlannissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei toistaiseksi ole säädetty erityistoimia direktiivin täytäntöönpanemiseksi). Ongelmia voi muodostua tilanteessa, jossa direktiivi velvoittaa asianomaiset yritykset noudattamaan sellaisen maan lainsäädäntöä, johon ne eivät ole sijoittautuneet ja jonka lainsäädäntöä on vaikea saada käsiinsä ja joka on vaikeasti ymmärrettävää. Nämä ongelmat on ratkaistava kansallisella tasolla, sillä ne liittyvät direktiivin saattamiseen osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, mikä voi vaikeuttaa lainsäädännön noudattamisen seuraamista. Komissio ottaa asiassa yhteyttä jäsenvaltioihin.

Direktiivin 96/71/EY 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti kunkin jäsenvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, jotta työehtoja ja -oloja koskevat tiedot olisivat yleisesti saatavilla. Osa jäsenvaltioista on jo toteuttanut toimia, esimerkiksi julkaissut esitteitä ja luonut hyödyllisiä tietoja sisältäviä www-sivuja. Jäsenvaltioissa on kuitenkin yhä vaikeuksia tietojen saannissa, kansallisten täytäntöönpanosäännösten noudattamisen valvonnassa ja sanktioiden täytäntöönpanossa, mikä saattaa vaikuttaa direktiivin tehokkuuteen.

Komission perustaman ja jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvan asiantuntijaryhmän yhtenä tehtävänä on löytää ratkaisuja edellä mainittuihin ongelmiin. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että direktiivin 96/71/EY saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamista koskevat ongelmat ovat lähinnä luonteeltaan käytännön ongelmia oikeudellisten ongelmien asemasta ja niinpä vaikuttaa liian aikaiselta muuttaa direktiiviä. Koska direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ei ole kaikissa jäsenvaltioissa kulunut vielä pitkää aikaa (Luxemburgin säädös hyväksyttiin joulukuussa 2002), ei ole riittävästi käytännön kokemusta. Onkin hyödyllisempää jatkaa direktiivin soveltamista koskevien tietojen keräämistä ja kokemusten vaihtoa.

Komission asiantuntijaryhmää voidaan käyttää myös löytämään ratkaisuja valvontaa ja soveltamista koskeviin ongelmiin ja kehittämään toimenpiteitä tiedotuksen ja valvonnan parantamiseksi. On selvää, että tarvittavien tiedotuskanavien ja yhteistyöverkkojen kehittäminen vie aikaa.

Kattava arviointi ja tarvittaessa direktiivin muuttaminen on aiheellista toteuttaa aikaisintaan sen jälkeen, kun asiantuntijaryhmä on saanut työnsä päätökseen ja sen suositukset on pantu täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa.